

A photograph showing a person's arms and hands holding a large clump of dark green seaweed in shallow water. The person is wearing dark waders. The background is a rocky shoreline under a clear blue sky.

Delta Climate Center van start

ZEEUWSE DELTA ALS 'LIVING LAB'

In de maand waarin Zeeland de watersnoodramp van 1953 herdacht, kwam er groen licht voor de oprichting van het Delta Climate Center (DCC) in Vlissingen. Dat moet uitgroeien tot een internationaal topinstituut voor de transitie naar duurzame, klimaatbestendige en welvarende delta's wereldwijd, te beginnen in Zeeland.

TEKST PAULINE VAN KEMPEN | BEELD HZ UNIVERSITY

Z

'Ik heb liever prachtig onderzoek en onderwijs dat de wereld echt verder helpt, dan een stel onwillige mariniers'

Vlissingen hoopte op de marinierskazerne, maar krijgt het Delta Climate Center. Twee jaar geleden, op Valentijnsdag, besloot het kabinet de mariniers toch niet helemaal naar Zeeland te laten verhuizen. Ter compensatie werd een pot geld van in totaal 600 miljoen euro beloofd voor een nieuw sociaal-economisch perspectief voor de regio ('Wind in de zeilen'). Uit die pot krijgt het DCC 68 miljoen euro, waar de provincie Zeeland nog eens 20 miljoen euro bij legt. Begin februari ging de stuurgroep Wind in de Zeilen akkoord met het plan van aanpak en de business case, zodat de initiatiefnemers nu echt aan de slag kunnen. Deze zomer moet de oprichting een feit zijn. Bij HZ University of Applied Sciences in Vlissingen hangt de vlag al uit. "Ik heb liever prachtig onderzoek en onderwijs dat de wereld echt verder helpt, dan een stel onwillige mariniers", bekent bestuursvoorzitter Barbara Oomen. "Het DCC kan alles zo'n boost geven."

Duurzame delta's

De Zeeuwse hogeschool is een van de zes kennisinstellingen die de afgelopen twee jaar hebben geijverd voor de komst van het nieuwe centrum (zie kader). Zij willen van het DCC een internationaal vermaard topinstituut maken voor de >

Het DCC wordt gevestigd op de Kenniswerf in Vlissingen

transitie naar duurzame, klimaatbestendige en welvarende delta's.

Wereldwijd wonen meer dan 500 miljoen mensen in een delta, het overgangsgedebied tussen land, rivier en zee. Door de zeespiegelstijging en de aantasting van ecosystemen is hun toekomstperspectief wankel.

Het DCC moet 'innovatieve en impactvolle oplossingen realiseren voor een toekomstbestendige delta', zo staat te lezen in het plan van aanpak. Dat gebeurt door 'brede samenwerking op het gebied van onderzoek, onderwijs, valorisatie en business development'. Concreet betekent het dat studenten van mbo, hbo en universiteit zich straks samen buigen over vraagstukken rond bijvoorbeeld waterkerende landschappen, voedselproductie en duurzame energie. De vragen komen vanuit het bedrijfsleven, de overheid, het waterschap, de visserij en de agrarische sector en de oplossingen worden in de regio getest: heel Zeeland wordt een 'living lab'. De provincie mag rekenen op 120 nieuwe arbeidsplaatsen en 170 nieuwe

studenten per jaar, zo luidt de prognose. De universiteiten van Utrecht en Wageningen sturen elk twee of drie hoogleraren naar Vlissingen, het hbo en het mbo beginnen nieuwe opleidingen en stellen lectoren en practoren (hoofdonderzoekers) aan, er komen promovendi en studenten uit binnen- en buitenland en er ontstaat nieuwe bedrijvigheid.

Het plan is ambitieus, beaamt Peter Driessen van de Universiteit Utrecht (UU). "Maar wel realistisch." De hoogleraar Environmental Governance is vanaf het begin bij de voorbereidingen betrokken en heeft nog veel ambitieuzere plannen voorbij zien komen, vertelt hij. "Maar die waren niet getoetst aan de praktijk. Dit plan wel, dit is uitvoerbaar."

Korte lijnen

Neemt niet weg dat het ingewikkeld is om met zes partijen, die allemaal op verschillende wijze georganiseerd zijn en gefinancierd worden, één centrum op te richten. Toch is het juist dit wat het de moeite waard maakt, menen de initia-

tiefnemers. "Het vernieuwende van het DCC zit hem in de verbinding van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek op de universiteit, toegepast onderzoek op het hbo en de daadwerkelijke toepassing op het mbo", aldus Driessen. "Dat is uniek in Nederland."

"We zijn gewend om in hokjes te denken", verklaart Oomen. "De enige manier om verder te komen is door in concrete situaties aan de slag te gaan. Daarvoor heb je een schaal nodig waarop je elkaar kent en elkaar steeds weer tegenkomt. In Zeeland kan dat: Zeeland is overzichtelijk, de lijnen zijn kort."

Dat bevestigt Tammo Bult van Wageningen University & Research (WUR). Hij is directeur van Wageningen Marine Research, dat een vestiging in Yerseke heeft. Zelf heeft hij daar ook een tijdje gewoond en gewerkt. "We zitten in hetzelfde gebouw als het NIOZ en doen al veel samen."

Ook de UU is reeds in Zeeland aanwezig: met het University College Roosevelt in Middelburg en met een aantal hoogleraren die er onderzoek doen naar

'Met het DCC planten wij een zaadje en we hopen dat dat uitgroeit tot een internationaal toonaangevend instituut'

bijvoorbeeld waterveiligheid. Het is dan ook geen toeval dat juist deze twee universiteiten zijn gevraagd om het onderzoeksprogramma mede vorm te geven, zegt Bult.

De precieze invulling van dat programma wacht nog op de benoemingen van de hoogleraren, lectoren en practoren. Die vinden de komende maanden plaats, evenals de oprichting van een stichting, de aanstelling van de directie en het

Barbara Oomen

Peter Driessen

Tammo Bult

DCC IN HET KORT

- Het Delta Climate Center (DCC) wordt opgericht door zes partijen:
 - HZ University of Applied Sciences (hbo)
 - Scalda (mbo)
 - University College Roosevelt (UCR)
 - Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ)
 - Wageningen University & Research (WUR)
 - Universiteit Utrecht (UU)
- Het DCC onderzoekt hoe het water en de kust ons kunnen helpen om klimaatverandering tegen te gaan en ons aan te passen aan de gevolgen.
- De financiering voor de eerste tien jaar komt van de rijksoverheid (68 miljoen euro) en de provincie Zeeland (20 miljoen euro). Daarna willen de oprichters eigen gelden inzetten en externe gelden aantrekken uit organisaties, bedrijven en de overheid.
- Het DCC wordt gevestigd op de Kenniswerf in Vlissingen en zal daarnaast gebruikmaken van bestaande onderwijs- en onderzoeklocaties.

Waterdunen is een natuurgebied waar onderzoekers oesters proberen te kweken in een geul. Het gaat om nieuwe zoute natuur, en aquacultuur, typisch thema's voor het DCC

regelen van de huisvesting.

Wel zijn alvast drie hoofdthema's aangewezen: 'water en kust', 'voedsel, energie en bio-grondstoffen' en 'een circulaire omgang met water, energie en bio-grondstoffen'. Bij elk van deze thema's wordt een 'icoonproject' gezocht, waarmee het DCC in september een voorzichtige start kan maken.

Magneet

"Nergens in Nederland komen land en zee zo bij elkaar als in Zeeland", stelt Bult. "Juist hier kunnen we onderscheidende concepten ontwikkelen, die ook voor andere delta's toepasbaar zijn, bijvoorbeeld als het gaat om waterkerende landschappen. En natuurlijk hopen we dat bedrijven als Boskalis en

Van Oord daar dan bij aanhaken. Dat ze meepraten, meebepalen en uiteindelijk meebetalen."

Maar ook voor start-ups en onderzoekers moet het DCC 'een magneet' worden, benadrukt Driessen. Bijvoorbeeld rond nieuwe vormen van voedselproductie, met planten die bestendig zijn tegen verzilting. "Met het DCC planten wij een zaadje en we hopen dat dat uitgroeit tot een internationaal toonaangevend instituut, dat jonge, talentvolle mensen en nieuwe initiatieven aantrekt." 'Shaping the future delta' is de slogan waarmee Zeeland zichzelf op de kaart zet. Oomen: "En dat is echt wat we gaan doen."•